

The Miracle of Giving มหัศจรรย์แห่งการ....

๑๒/๔

อะไลด...มนุษย์
ไม่แน่ว่าวันหนึ่ง
เราอาจต้องเป็น
"ผู้รับ"

วันนี้...มารู้จัก
และเพิ่มยอด
"ผู้ให้"
กันเถอะค่ะ

== "ให้" ==

"ให้" ข้างเป็นคำที่อบอุ่นและมีความหมายยิ่งนัก หลายคนคงคุ้นกับการรับ และเข้าใจความสุขจากการเป็นผู้รับได้ดี ลองมาเป็นผู้ให้ดูบ้างสิคะความรู้สึกเบิกบานเหมือนต้นไม้ได้รับปุ๋ยพิเศษฉันใดก็ฉันนั้นเลยเชียวละคะ

หนังสือเล่มนี้ได้รวบรวมบทความ และเรื่องสั้นที่อ่านแล้วสนุกสนานได้สาระและเป็น "ทางบุญ" นำไปสู่การให้ที่สูงส่งและเป็นประโยชน์แก่มวลมนุษยชาติที่ทุกซักราบมานลองติดตามดูนะคะคงไม่เสียเวลาเปล่าหรอกค่ะ เพราะได้ทั้งความรู้และอาจเป็นมหากุศลของท่านเองก็ได้

และถ้าท่านได้ประโยชน์จากหนังสือเล่มนี้อย่าลืมเป็น "สะพานบุญ" บอกต่อและส่งต่อให้เพื่อนๆ ญาติๆ อ่านกันหลายๆ คนนะคะ เพราะอาจเพิ่มโอกาสให้ "ผู้ให้" และ "ผู้รับ" ที่รอคอยอยู่ด้วยความหวังมาจับคู่เจอกันพอดี

ขอกราบขอบพระคุณท่านพระอาจารย์ญาณธัมโม อดีตเจ้าอาวาสวัดป่านานาชาติ คุณแม่ ดร.สิริ กรินชัย ที่ได้ให้ข้อคิดเป็นประโยชน์ที่เขียนบทความให้หนังสือเล่มนี้ ขอขอบพระคุณสภาภาษาไทยที่อนุญาตให้จัดพิมพ์หนังสือเล่มนี้ และขณะนี้คณะผู้จัดทำได้ดำเนินการจัดพิมพ์หนังสือในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-Book) เพื่อความสะดวกในการเข้าถึงของผู้่าน

ด้วยความรักและปรารถนาดี

พญ.กุหลาบ จิตต์มิตราภาพ

== ประเภทของการบริจาคและความจำเป็นเร่งด่วนในประเทศไทย ==

1) การบริจาคอวัยวะ (หัวใจ ตับ ไต ปอด)

ผู้รับ : ผู้ป่วยโรคอวัยวะล้มเหลว ระยะสุดท้าย เช่น โรคหัวใจระยะสุดท้าย มะเร็งตับและไตวายเรื้อรัง ซึ่งการปลูกถ่ายอวัยวะเป็นหนทางสุดท้ายในการรักษาชีวิต
ผลลัพธ์ :

- ผู้ป่วยที่ได้รับการผ่าตัดเปลี่ยนหัวใจมีอัตราการรอดชีวิต 5 ปี สูงถึง 70%
- ผู้ป่วยโรคไตวายเรื้อรังต้องทนทุกข์ทรมานกับการล้างไต สัปดาห์ละ 2-3 ครั้ง ตลอดชีวิต ค่าใช้จ่ายสูงถึง 3-4 แสนบาท ต่อคนต่อปี การได้รับบริจาคไต เปรียบเสมือนการได้ชีวิตใหม่และพ้นจากความทุกข์ทรมาน
- ผู้ป่วยที่ได้รับการผ่าตัดเปลี่ยนตับเป็นหนทางรอดเดียวในชีวิตสำหรับผู้ป่วย มะเร็งตับบางราย

2) การบริจาคดวงตา (กระจกตา)

สถานการณ์ : ในประเทศไทยมีผู้ป่วยโรคกระจกตาพิการที่รอคอยการเปลี่ยน กระจกตายุ่งถึง จำนวน 12,417 ราย (ข้อมูลผู้ป่วยสะสม ณ วันที่ 31 กรกฎาคม 2568) แต่สามารถปลูกถ่ายกระจกตาได้เพียงปีละประมาณ 2,000 ราย ดวงตาที่บริจาคหนึ่งคู่สามารถช่วยเหลือผู้ป่วยให้กลับมามองเห็นได้ถึง 2 คน

3) การบริจาคสเต็มเซลล์

ผู้รับ : ผู้ป่วยโรคร้ายแรงทางโลหิตวิทยา เช่น มะเร็งเม็ดเลือดขาว โรคไขกระดูกฝ่อ มะเร็งต่อมน้ำเหลือง และโรคพันธุกรรมอย่างธาลัสซีเมีย

การบริจาคอวัยวะ

- ได้รับการยกย่องในทางพุทธศาสนาว่าเป็นทานบารมีชั้นสูงซึ่งเป็นบุญกุศลอันยิ่งใหญ่ คำสอนของพระเถระ : ท่าน ป.อ.ปยุตโต

การบริจาคอวัยวะเป็นการทำบุญที่ยิ่งใหญ่กว่าการให้ทรัพย์สินเงินทองและผลบุญจะทำให้ผู้บริจาคไปสู่สุคติและมีร่างกายที่สมบูรณ์ในภพชาติต่อไป

- ความกลัวศพไม่สวยงาม หลังการผ่าตัดบริจาคอวัยวะไม่เป็นความจริง เนื่องจากแพทย์จะทำการตกแต่งและเย็บร่างกายผู้บริจาคจนสภาพภายนอกเรียบร้อยเหมือนเดิม

Where the heart is

ที่สถิตยแห่งดวงใจ.....

ฉันยืนอยู่ที่มุมหนึ่งของห้องผ้ามัดจ้องมองสิ่งที่ตั้งเด่นเป็นสง่าอยู่บน
ถาดสีเงินใบใหญ่บนโต๊ะกลางห้อง ถัดจากโต๊ะตัวนั้นเป็นเตียงผ้ามัดขนาดใหญ่มี
ผู้คนมากมายรุ่มล้อมดำเนินการผ้ามัดเพื่อนำมันใส่ลงไปในทรงอกชายแก่คน
หนึ่ง ซึ่งอายุมากพอที่จะเป็นคุณลุงของฉันได้ฉันเพ่งมองสิ่งนั้นอย่างสนใจ หัวใจ
ของคนเรานั้นเป็นอย่างนี้เอง ถึงแม้ขนาดจะเล็กแต่ก็แข็งแรง ไม่น่าแปลกใจเลยที่
มันเป็นอวัยวะที่สามารถดูดซับโลหิตไปหล่อเลี้ยงทั่วร่างกายคนเราได้ ช่วงเป็น
อวัยวะมหัศจรรย์จริง ๆ

ความคิดของฉันล่องลอยไปจากภาพที่อยู่ตรงหน้า ภาพวันเวลาของ
ช่วงชีวิตที่ผ่านมาตั้งแต่วัยเยาว์ผุดขึ้นมา ตอนนั้นฉันฉันรู้สึกชีวิตของฉันช่าง
เปี่ยมล้นไปด้วยความสุข ทุกอย่างที่ต้องการ ไม่ว่าจะเป็นตุ๊กตามากมายเต็ม
ห้องที่ได้มาเป็นเจ้าของเรื่อย ๆ ตั้งแต่ยังเล็ก เสื้อผ้าสวยหลากหลายสีสันที่อัดแน่นจน
แทบจะหาที่วางไม่ได้ ได้เข้าเรียนในมหาวิทยาลัยรัฐชื่อดังของประเทศ ได้โอบ
เกี่ยวในรถสปอร์ตรุ่นใหม่ล่าสุดที่คุณพ่อพึ่งให้เป็นของขวัญวันเกิด ฉันก็ได้มาแล้ว
จนหมดสิ้น ขณะที่ตอนนี้ทุกวันของฉันหมดไปกับการทำงานอย่างหนัก เพื่อที่จะ
ได้มีความก้าวหน้า ได้มีตำแหน่งสูงๆ มีเงินเดือนดี มีฐานะมั่นคงและสุขสบายใน
ภายหน้า หลังจากเวลางานอันแสนวุ่นวายฉันขดเขยให้กับตัวเอง ด้วยการนัดเจอ
สังสรรค์กับเพื่อนฝูงตามร้านอาหาร สถานบันเทิงต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นบาร์ดิสโก้ที่ฉันก็
จะไปสนุกสนานเฮฮาได้ทุกที่ ทั้งหมดนี้ล้วนเป็นชีวิตที่ฉันใฝ่ฝันมาตลอด และฉัน
ก็ได้มันมา ฉันคิดว่าชีวิตของฉันช่างพรั่งพร้อมสมบูรณ์และฉันก็ภูมิใจกับมัน
เรื่อยมา

แต่แล้ววันหนึ่งฉันก็มีสิ่งที่เปลี่ยนแปลงความคิดที่ฉันเคยมีไปอย่างสิ้นเชิง ขณะที่กำลังเดินออกจากร้านอาหารไปยังรถที่จอดอยู่ริมถนนตรงริมตึกแถว ช้าง ๆ รถของฉันมีเด็กชายตัวน้อย ๆ ในชุดนักเรียนประถมนั่งขายขนมไทยหลายชนิด ที่เป็นของโปรดในวัยเด็กของฉัน

ซึ่งหาทานได้ยากแล้วในทุกวันนี้ ฉันจึงแวะเข้าไปทักเด็กน้อยคนนั้นซึ่งทำให้จิตใจที่พองโตด้วยความดีใจที่จะได้กินของโปรดห่อเหี่ยวลงเล็กน้อย เด็กชายเอาขนมที่ปูเป็นคนทำมาขายแทนปูทุกวัน เพราะตอนนี้ปูไม่แข็งแรงพอจะออกนอกบ้านได้อีกแล้ว แต่ก็ต้องหาเลี้ยงเขาและน้องสาวเล็ก ๆ อีก 2 คนที่บ้าน จากวันนั้นมา ฉันก็รู้สึกถึงความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ความรู้สึกพร้อมสมบูรณ์พูนสุข มันหายไปความเศร้าลึก ๆ ค่อย ๆ ผุดเข้ามาแทนที่ ทุกวันผ่านไปอย่างไม่สดใสเหมือนเคย ฉันเฝ้าถามตัวเองว่า นี่มันเกิดอะไรขึ้นกันแน่ ทุกสิ่งที่ทำดูไร้ความหมายไปหมด ความสุขของฉันหายไปไหนหรือ ฉันเฝ้าค้นหาคำตอบทุกวันจากทุกที่ ทุกแห่ง ทุกคน จนคืนวันหนึ่งขณะที่นั่งเล่นอินเทอร์เน็ตเพื่อค้นหาคำตอบที่ขาดหายไปของฉัน ก็มีจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ส่งเข้ามา จดหมายยาวทั่วไปนั่นเอง แต่ฉันก็ลองคลิก ๆ ทั้ง ๆ ที่ทุกครั้งจะกดทิ้งไปอย่างไม่สนใจ ลองอ่านดูคงไม่เสียหายอะไร ฉันนึกและกวาดสายตาดูพาดผ่านๆ แต่กลับได้พบข้อความ ที่ทำให้ฉันต้องอ่านมันอย่างจริงจัง ลองอ่านดูคงไม่เสียหายอะไร ฉันนึกและกวาดสายตาดูพาดผ่าน ๆ แต่กลับได้พบข้อความที่ทำให้ฉันต้องอ่านมันอย่างจริงจัง

"ความสุขจากการเป็นผู้ให้" สะกิดใจฉันขึ้นมาอย่างแรง จริงสิ เวลาที่ผ่านมาทั้งหมดของชีวิตฉันหมดไปกับอะไร ทุกอย่างที่คุณได้ทำล้วนเป็นไปเพื่อตอบสนองความต้องการเพื่อความสุข เพื่อประโยชน์ของตนเองแทบทั้งสิ้น ฉันเคยได้ให้อะไรกับคนที่ทุกข์ยากกว่า เดือดร้อนกว่าลำบากกว่าฉัน อย่างน้องชายคนนั้นและอีกมากมายหลายคนในสังคมนี้บ้างหรือไม่ น่าตกใจที่คำตอบคือไม่เลย แต่ที่น่าดีใจก็คือฉันยังมีโอกาสได้ทำ ฉันยังมีโอกาสได้เป็น "ผู้ให้" อย่างแท้จริง แล้วฉันจะมีโอกาสทำอย่างนั้นได้อย่างไร ฉันจึงลองอ่านข้อความถัดไปดู

"ให้หัวใจ ให้ชีวิตใหม่" กระตุ้นให้ฉันรีบอ่านเนื้อหาที่อยู่ข้างใต้อย่างร้อนรน นี่คงเป็นคำตอบของฉันเป็นแน่

ผู้ป่วยที่ต้องการหัวใจดวงใหม่เป็นผู้ป่วยโรคหัวใจระยะสุดท้าย ซึ่งจะเสียชีวิตภายในสองปี และช่วงเวลาสองปีที่เหลืออยู่นี้พวกเขาจะต้องทนทุกข์กับการเข้า ๆ ออก ๆ นอนโรงพยาบาลด้วยภาวะหัวใจล้มเหลวส่วนช่วงที่ไม่ได้อยู่โรงพยาบาลหมดไปกับการหาหาเพื่อควบคุมอาการไม่ให้กำเริบ และต้องการการดูแลอย่างใกล้ชิดของคนในครอบครัวผู้ป่วยมีคุณภาพชีวิตที่ย่ำแย่ความสามารถในการทำงานลดลง ครอบครัวกำลังสำคัญในการหาเลี้ยง อีกทั้งคนในครอบครัวยังต้องแบ่งเวลาให้กับการดูแลผู้ป่วยอย่างใกล้ชิด ประเทศชาติต้องสูญเสียค่าใช้จ่ายมากมาย ในการช่วยชีวิตผู้ป่วยที่เข้าโรงพยาบาลด้วยภาวะหัวใจล้มเหลวในแต่ละครั้ง ทั้งหมดนี้ชี้ให้เห็นถึงความจำเป็นของผู้ป่วยที่ต้องได้รับการผ่าตัดเปลี่ยนหัวใจ

ผู้ป่วยที่ได้รับการผ่าตัดจะมีอัตราการมีชีวิตต่อไปอีก 5 ปี ถึง 70% ตอนนี้ผู้ป่วยที่ได้รับการผ่าตัดมาแล้วมากกว่า 16 ปีและปัจจุบันก็ยังมีชีวิตอยู่มาให้อำนาจใจใหม่แก่พวกเขาเกิดขึ้น

ฉันตัดสินใจบริจาคหัวใจทันที หลังจากที่ได้อ่านข้อความทั้งหมดจบลง "เคสนี้ยากเหมือนกันนะครับอาจารย์ ผ่ากันจนเหนื่อยเลย" เสียงแพทย์ผู้ช่วยที่ตั้งขึ้นปลุกให้ฉันตื่นจากภวังค์ "ห็นจริง ๆ เล่นเอาหมดแรงเลยแต่ก็คุ้มเหนื่อยนะ" เสียงแพทย์ผู้ผ่าตัดตอบขณะที่ทำการเย็บแผลที่หน้าอกพร้อมกล่าวต่อไป "ลุงแก่น่าสงสาร ป่วยขนาดนี้ยังต้องทำงานหาเลี้ยงหลานอีกตั้งสามคน ถ้าไม่ได้หัวใจใหม่นี้ต่อไปคงจะยิ่งลำบากกว่านี้ เป็นโชคดีของแกและหลานจริง ๆ" ฉันยิ้มบาง ๆ ด้วยความปลื้มใจก่อนจะเดินจากมาอย่างสุขใจ ที่ได้รู้ว่าหัวใจของฉันจะมีประโยชน์ต่อลุงและหลาน ๆ ตัวน้อยของแกต่อไป และอย่างน้อยในชีวิตนี้ฉันก็ได้พบคำตอบแล้วว่า

"ความสุขของการเป็นผู้ให้มันเป็นอย่างไร"

พญ. ยาใจ อภิคุณโยภาส

พิกุลร่วงที่ลานหินกว้าง

เมฆขาวบางลอยละล่องซ้อนเหลื่อมอยู่เหนือท้องฟ้าสีเทาหม่น ดุจดั่งจิตรกรแต่งเติมด้วยพู่กันวันโศกเศร้า ละอองฝนพัดพรมทั่วทั้งผืนฟ้า ดอกพิกุลถูกลมพัดหยอกเย้าจนร่วงโรยสุฟ้านพสุธาบรรยากาศเป็นเฉกเช่นนี้ทุกครั้ง ในวันที่ 7 กุมภาพันธ์ของทุกปี วันที่ฉันได้มาอยู่ใกล้ชีวิตพ่อตั้งวันคืนเก่า

พ่อเป็นผู้ชายร่างสูงใหญ่กำยำ ในยามที่ฉันยังเด็ก ฉันคิดเสมอว่าพ่อคือ คนที่แข็งแรงที่สุดในโลกพ่อทำงานหนักจนตึกดินเกือบทุกคืน แต่ทุก ๆ เช้าพ่อก็ไม่เคยละเลยที่จะขับรถไปส่งฉันที่โรงเรียน รถของเราเปรียบเสมือนห้องเรียนเคลื่อนที่ พ่อมักจะสอนสั่งวิชาการใช้ชีวิตมากมายในช่วงเช้าก่อนเข้าเรียนจริง

ฉันยังจำได้ดีถึงคำสอนของพ่อในวันสุดท้ายก่อนที่พ่อจะจากฉันไป เช้าวันนั้นฉันร้องไห้เสียใจ ที่พ่อจะเอาหนังสือนิทานเล่มเก่าที่ฉันชอบอ่านในวัยเด็กไปบริจาค ฉันถามพ่อว่า

"ให้ไปแล้วได้อะไร"

พ่อยิ้มแล้วตอบสั้น ๆ ว่า "สุขใจที่ได้ให้ไงจ๊ะ"

ในตอนนั้น ฉันไม่เข้าใจคำตอบของพ่อแม้แต่น้อย

และเย็นวันนี้เอง ที่ฉันกลับบ้านไปพบภาพแม่ นั่งร้องไห้อยู่คนเดียวในครัวแม่บอกกับฉันว่าพ่อถูกรถชนที่หน้าสถานีรับเลี้ยงเด็กกำพร้า หันที่ที่ฉันทราบแทนที่จะร้องไห้เสียใจ เด็กเฝ้าอย่างฉันกลับรู้สึกโกรธที่พ่อทิ้งฉันกับแม่

ไปโกรธที่พ่อไม่อยู่ดูแลฉันอีกต่อไป จวบจนกระทั่งวันนี้ ผ่านมาสิบกว่าปีฉันจึงได้
เข้าใจในสิ่งที่พ่อสอนมากขึ้น

ฉันหยุดยืนหน้าหลุมฝังศพของพ่อ

นาย นิรันดร์ ภราดรภาพ

ชาตะ 7 พฤศจิกายน 2498

มรณะ 7 กุมภาพันธ์ 2530

"พ่อรู้ไหม หนูเกือบจะไม่ได้กลับมาเจอพ่อแล้ว"

"เมื่อ 2 เดือนก่อน หนูไปเที่ยวทะเลที่ภูเก็ตกับเพื่อนมา เข้าวันที่ 24
ธันวาคม วันที่หนูจะไม่มีวันลืมเลย วันนั้นอากาศปลอดโปร่ง ท้องฟ้าใส คลื่นลม
ทะเลสงบราวกับกระจกใส หนูออกไปเดินเล่นริมหาดทราย เข้าวันนั้นหาดทราย
กว้างไกลกว่าปกติมาก น้ำทะเลลดระดับไปห่างจากฝั่งรวมกิโล แต่หนูก็ไม่รู้สึก
อะไรมาก่อนว่า จะมีเหตุการณ์อะไรเกิดขึ้น

จวบจนกระทั่ง เด็กชาวประมงริมหาดส่งเสียงร้อง และวิ่งตาตื่นหนีออก
จากชายฝั่ง หนูจึงเลี้ยวไปเห็น คลื่นก้อนใหญ่ม้วนตัวสูงราวตึกสิบชั้น น้ำทะเล
ถาโถมเข้าสู่ฝั่งราวกับบ้าคลั่ง ไม่ถึงเสียวินาทีหลังจากที่หนูเลี้ยวไปเห็นคลื่นก็
ได้พัดเข้าท่วมหาดกวาดผู้คนและข้าวของหายหมดสิ้น ตัวหนูถูกคลื่นกลืนไปราว
กับเม็ดทรายที่ตกลงในเครื่องล้างจาน วินาทีนั้นหนูคิดว่า คงจะได้ไปเจอกับพ่อ
ที่รออยู่อีกโลกหนึ่งอย่างแน่นอน

แต่ปาฏิหาริย์ก็ได้เกิดขึ้น ขณะที่หนูกำลังว้ายต่อสู้กับกระแสน้ำอันเชี่ยวกรากจู่ ๆ ก็มีมือมาคว้าแขนหนูไว้ หนูหันไปเห็นผู้ชายคนหนึ่งทีเกาะอยู่บนต้นไม้สูงเขาออกแรงลากหนูสู้กระแสน้ำ จนหนูเอื้อมมือไปเกี่ยวต้นไม้ใหญ่ที่เขาเกาะอยู่ได้หากไม่มีต้นไม้ และชายคนนั้น หนูคงไม่ได้มานั่งคุยกับพ่อในวันนี้

เขาเล่าให้ฟังว่า เขาไม่กลัวตายหรอก เพราะเขาเป็นตำรวจ เคยจับโจรผู้ร้ายเกือบเอาชีวิตไม่รอดมาแล้วหลายครั้ง มีครั้งหนึ่ง เขาจับโจรชายยาบ้า ถูกยิงสวนกลับเข้าที่หัวใจ แต่กลับรอดมาได้ราวปาฏิหาริย์ เพราะหัวใจของชายคนหนึ่ง ที่ต้องเสียชีวิตด้วยอุบัติเหตุในวันเดียวกันกับที่เขาถูกยิง หัวใจที่เต้นอยู่ในร่างกายของเขาทุกวันนี้ คือหัวใจของชายผู้นั้น หลังจากรอดชีวิตในคราวนั้น เขาจึงตั้งใจทำความดี เพราะชีวิตของเขาทุกวินาทีที่ดำเนินไป เกิดจากหัวใจแห่งความเมตตาที่ยังคงเต้นเป็นจังหวะอยู่ของชายคนนั้น

ถึงชายบนต้นไม้คนนั้น จะไม่เคยรู้ว่า ผู้มีพระคุณเขาคือใคร แต่หนูรู้สึกได้ว่าหัวใจในร่างกายเขาคือ หัวใจพ่อ หนูสัมผัสได้ถึงความอบอุ่นของพ่อ วันนั้นเองหนูจึงเข้าใจว่าทำไมพ่อถึงสุขใจที่ได้ให้ และหนูก็ได้เห็นว่าพ่อยังคงคอยคุ้มครองหนูอยู่ตลอดไปจริงๆ “ฉันเก็บกวาดดอกพิกุลที่ร่วงหล่นอยู่เหนือหลุมศพ บางดอกยังคงกลีบเรียวเล็กเป็นกระจับปี่ขาวสวยงาม บางดอกแห้งเหี่ยวไปกลายเป็นสีน้ำตาลไหม้ แต่ทุกดอกก็ล้วนส่งกลิ่นหอมละมุนจรจายไปทั่วลานกว้าง

พญ. ธิตากานต์ รุจิพัฒกุล

ปาฏิหาริย์ชีวิตใหม่

ในชีวิตของคนเรา คงไม่มีใครต้องการอยู่คนเดียวโดยปราศจากครอบครัวพ่อแม่ พี่ น้อง และบุคคลที่ตนรัก แต่บางครั้งบางชีวิตก็อาจต้องพบเจอกับปัญหาที่ทำให้ต้องพลัดพรากจากกันไป ซึ่งบางคนอาจจะจากกันเพียงชั่วคราว แต่บางคนโชคร้ายต้องจากกันอย่างถาวร แต่ความโหดร้ายก็ไม่ได้แย่งหายไปสู่ทุกคนเสมอไป ในความโชคร้ายเราอาจเป็นผู้หนึ่งที่ได้รับสิ่งที่ดีที่สุดในชีวิต และเป็นปาฏิหาริย์ที่น้อยคนจะได้รับ และในวันนี้เขาคือผู้ที่ได้พบกับปาฏิหาริย์นั้น.....

คุณสัญญา เล่าให้ฟังว่า เมื่อประมาณต้นปี 2546 แพทย์ตรวจพบว่าตนเองได้ป่วยเป็นโรคที่คนทั่วไปกลัวกันมากนั่นคือ มะเร็งตับ ซึ่งมีความทุกข์ทรมานมาก แต่โดยส่วนตัวแล้วพอจะทำให้ใจได้ว่าโรคร้ายไข้เจ็บไม่เข้าใครออกใคร ทุกคนเกิดมาก็ต้องตาย แต่สิ่งที่เป็นห่วงที่สุดในชีวิตคือลูกและภรรยา เพราะหากขาดตนเองซึ่งเป็นหัวหน้าครอบครัวไปแล้วพวกเขาจะอยู่กันอย่างไรรใน ช่วงแรกก่อนที่จะทราบว่ามีการผ่าตัดปลูกถ่ายตับใหม่ได้ รู้สึกท้อแท้สิ้นหวังมาก แต่เมื่อเพื่อนที่ประกอบอาชีพหมอได้บอกว่าปัจจุบันนี้ผู้ป่วยที่อวัยวะภายใน เช่น หัวใจ ไต ตับ ปอด ฯลฯ เสื่อมสภาพไม่สามารถใช้งานได้อีก สามารถเข้าคิวรอรับการผ่าตัดปลูกถ่ายอวัยวะใหม่ได้ที่ศูนย์รับบริจาคอวัยวะ สภากาชาดไทย ในตอนแรกตนยังไม่แน่ใจนักว่าจะเป็นไปได้ แต่ในส่วนลึกของจิตใจก็ยังคิดว่ายังพอมีความหวังขึ้นมาบ้างหลังจากที่รอการปลูกถ่ายตับ 2 ปี คุณสัญญา ก็ได้รับการปลูกถ่ายตับใหม่แทนที่ตับเก่าที่เสื่อมสภาพไม่สามารถใช้งานได้ ปัจจุบันนี้ร่างกายแข็งแรงจนเกือบเป็นปกติแล้ว โดยคุณสัญญา ได้เดินออกกำลังกายทุกวัน ละประมาณ 3 กิโลเมตร

“ผมรู้สึกซาบซึ้งมากที่ญาติของผู้บริจาคอวัยวะอนุญาตให้คุณหมอผ่าตัดนำตับมาปลูกถ่ายให้ ซึ่งทุกวันนี้ผมก็ระลึกถึงคุณงามความดีของผู้บริจาคและญาติทุกท่าน รวมถึงคุณหมอ พยาบาล และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการรักษาผมในครั้งนี้ เพราะหากไม่มีทุกท่านแล้วผมก็คงไม่มีวันนี้ได้ ลูกและภรรยา ก็จะขาดเสาหลักในชีวิต พวกเราจะอยู่กันอย่างไร ที่ผ่านมามีทำบุญบ่อยมากและได้อุทิศส่วนกุศลให้แก่ผู้บริจาคทุกครั้ง....ขอบคุณที่ให้ชีวิตใหม่แก่ผมครับ” คุณสัญญาชัยกล่าว

คุณสัญญาชัย อุเจริญ

ผู้ป่วยที่ได้รับการผ่าตัดปลูกถ่ายตับจากคณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยการประสานงานการปลูกถ่ายอวัยวะจากศูนย์รับบริจาคอวัยวะ สภากาชาดไทย

❧ ความดี.....ไม่มีสิ้นสุด ❧

ไตเป็นอวัยวะที่เรียกว่าสำคัญที่สุดอวัยวะหนึ่งในร่างกายมนุษย์ทำหน้าที่ในการขับถ่ายของเสีย และรักษาสมดุลให้กับร่างกายคนเราและในปัจจุบันก็มีผู้ป่วยเคราะห์ร้ายจำนวนมากมาย ที่เจ็บป่วยด้วยโรคที่หลาย ๆ คนคงได้ยินจนคุ้นหูแต่อาจจะไม่รู้ และไม่เข้าใจถึงความเลวร้ายที่ต้องเจ็บป่วยด้วยโรคดังกล่าวนี้ นั่นก็คือ โรคไตวายเรื้อรัง นั่นเอง

โรคไตวายเรื้อรังไม่เป็นโรคจำเพาะ อันที่จริงเรียกเป็นภาวะไตวายเรื้อรังจะถูกกว่าเพราะเป็นภาวะที่เกิดขึ้นได้ในระยะสุดท้ายของหลาย ๆ โรค เช่น เบาหวาน ความดันโลหิตสูง เป็นต้น และเมื่อภาวะไตวายขึ้นลงนึกภาพดูสิคะ อวัยวะที่ปกติทำหน้าที่ขับถ่ายของเสีย และรักษาสมดุล กลายมาเป็นเสียสมดุลไปซะเอง ร่างกายและอวัยวะอื่น ๆ จะไม่เสียสมดุลไปด้วยได้อย่างไร ดังนั้นเมื่ออาการของโรคดำเนินมาจนถึงขั้นเกิดไตวายขึ้น ย่อมจะมีผลกระทบต่อไปกับทุกอวัยวะทั้งหมดในร่างกายของเรา

ทุกวันนี้จึงมีผู้ป่วยที่ต้องทนทุกข์ทรมานกับปัญหา (แบบที่ชาวบ้านเรียกแก้ขัด) นั่นก็คือ ฟอกไตหรือการฟอกเลือด โดยการกรองเลือดเอาเลือดที่มีของเสียค้างอยู่ เนื่องจากไตกำจัดไม่ได้ ออกไปเปลี่ยนเอาเลือดใหม่ซึ่งวิธีการก็ยุ่งยากและต้องทำเป็นระยะ ๆ ซึ่งความถี่ในการฟอกเลือดก็แตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับความรุนแรงของโรคในแต่ละบุคคล ซึ่งคิดเป็นค่าใช้จ่ายจำนวนไม่น้อยเลยทีเดียว (ค่าฟอกเลือดรวมค่ายา ประมาณ 3-4 แสนบาทต่อคนต่อปี) เป็นเรื่องที่คนภายนอกเข้าใจได้ยาก แต่ถ้าหากได้มีประสบการณ์พบเจอกับตนเองหรือคนใกล้ชิดย่อมจะเข้าใจได้ถึงความทุกข์ทรมานของผู้ที่ป่วยด้วยโรคไตวาย ซึ่งหนทางรักษาที่ดีที่สุดก็คือ การผ่าตัดปลูกถ่ายไต ซึ่งจำนวนผู้ป่วยที่ต้องการ

ปลูกถ่ายไตเทียบกับจำนวนผู้บริจาคไตแล้วดูจะเป็นตัวเลขที่แตกต่างกันโดยสิ้นเชิง

ผู้ป่วยไตวายที่ต้องรอการปลูกถ่ายไตจึงจำเป็นต้องทำการรักษาด้วยวิธีแก้ขัดไปก่อน นอกจากต้องแหวะเวียนเข้าออกโรงพยาบาลเป็นว่าเล่น

ประหนึ่งไปชอปปิงแล้ว (เพราะหมดเงินไปเยอะเหมือนกัน ต่างกันที่ความเพลิดเพลิน) ยังมีอาการอีกมากมายที่เกิดทั่วร่างกาย อันเป็นผลมาจากการที่ไตเสียสมดุลไป อย่างเช่น คลื่นไส้ อาเจียน ปวดท้อง เพื่อย เหนื่อยเมื่อยล้า ตะคริว รวมทั้งสมดุลฮอร์โมนต่างๆ ในร่างกายผิดปกติ นอกจากนี้ลองคิดถึงสภาพจิตใจของผู้ป่วยดูสิคะ ขนาดเราเป็นหวัดน้ำมูกไหล ไอจามอยู่ 3 วัน เรายังรำคาญแทบแย่ รู้สึกไม่สบายเนื้อไม่สบายตัวเอาซะเลยแล้วคนที่เจ็บป่วย ถึงขนาดต้องเข้าออกโรงพยาบาลแทบทุกวันทุกสัปดาห์ทำงานทำการก็ไม่ได้ ดูแลตัวเองก็ลำบาก จะรู้สึกแย่แค่ไหน ทั้งที่รอนานจากโรคที่เป็นอยู่ ทั้งยังรู้สึกเหมือนเป็นภาระกับคนในบ้านที่ต้องรับภาระดูแลค่าใช้จ่าย ยิ่งฐานะครอบครัวไม่ได้มีเงินถึงเงินถึงสำรองด้วยล่ะก็ยิ่งลำบากเป็นหลายเท่าทวีคูณ

ผู้เขียนเองมีประสบการณ์จากคนใกล้ชิดที่ป่วยด้วยโรคไตวายตั้งแต่ยังหนุ่มป่วยเรื้อรังเป็นเวลาหลายปี สภาพจิตใจก็แย่งลงเรื่อย ๆ ครอบครัวไม่ให้ความดูแลเอาใจใส่ ด้วยสภาพสังคมปัจจุบันได้เปลี่ยนเป็นวิถีที่แก่งแย่งแข่งขัน เวลาส่วนเป็นเงินเป็นทองจนไม่มีเวลาจะหันมามองและให้เวลาใส่ใจกับคนในครอบครัว ต้องรอการปลูกถ่ายไตและใช้ชีวิตกับการเข้าออกโรงพยาบาลฟอกเลือด เหมือนกิจวัตรอย่างหนึ่งในชีวิตอยู่หลายปีสุดท้ายกลายเป็นโรคซึมเศร้าและมีบทสรุปชีวิตที่น่าสงสารเหลือเกิน

ดังนั้น การที่ผู้มีจิตศรัทธาได้ทำกุศลอันยิ่งใหญ่ด้วยการบริจาคอวัยวะ ให้ จึงนับเป็นการทำความดีที่ไม่มีวันสิ้นสุด เพราะถึงแม้เราจะไม่มีชีวิตอยู่แล้ว แต่อวัยวะของเราก็ก็นับเป็นประโยชน์กับผู้ที่ยังมีชีวิตอยู่และสามารถช่วยให้พวกเขาเหล่านั้น พ้นจากความทุกข์ทรมานที่เผชิญอยู่อย่างในกรณีนี้ก็คือ การบริจาคไต โดยมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

ผู้บริจาคอายุไม่เกิน 65 ปี ไม่เป็นโรคติดเชื้อร้ายแรงรวมถึงเชื้อที่ถ่ายทอดทางการปลูกถ่ายอวัยวะได้ เช่น ไวรัสตับอักเสบบีและซี ไวรัสเอดส์ โรคเมะเร็งและโรคเรื้อรังอื่นๆ เช่น เบาหวาน โรคหัวใจ โรคตับ โรคความดันโลหิตสูง เป็นต้น. ไม่ติดสุราและสูดท้าย ไตสามารถทำงานได้ดี เพียงเท่านี้ไตของท่าน ก็จะสามารถช่วยเหลือผู้ป่วยในระยะสุดท้ายให้มีชีวิตอยู่ต่อไปอย่างมีความสุขขึ้น มีคุณภาพชีวิตชีวิตที่ดีขึ้นและสามารถทำประโยชน์ให้กับครอบครัวและสังคมต่อไปได้ นับเป็นการต่อชีวิตเพื่อนมนุษย์ที่ประสบกับภาวะทุกข์เชิงให้ ได้พบกับชีวิตใหม่ที่ดีขึ้น เป็นการสร้างสรรค์จรรโลงสิ่งดีงามให้เกิดทั้งกับตนเอง ครอบครัวและเพื่อนมนุษย์

พญ. นิศารัตน์ วชิรอุดมกาล

ความกลัว และความเข้าใจที่ไม่ถูกต้อง เกี่ยวกับการบริจาคและปลูกถ่ายอวัยวะ

มีคนจำนวนไม่น้อยที่ต้องการทำบุญครั้งยิ่งใหญ่ในชีวิตสักครั้งโดยกำลังมองหาโอกาสพิเศษนั้นอยู่ และเมื่อได้รู้จักศูนย์รับบริจาคอวัยวะสภากาชาดไทย ก็ต้องการจะทำบุญด้วยวิธีการบริจาคอวัยวะเพื่อต่อชีวิตมนุษย์ แต่ลืกลงไปในจิตใจแล้วความเชื่อเก่า ๆ ที่ยังหลงเหลืออยู่ว่า เมื่อคนเราตายไปแล้วถ้าญาติทำพิธีโดยที่ร่างกายไม่ครบสมบูรณ์เมื่อเกิดใหม่ในชาติหน้าก็จะเกิดมาไม่ครบสมบูรณ์

กลัวเกิดชาติหน้าจะมีอวัยวะไม่ครบหรือเกิดมาพิการ

เรื่องนี้เป็นเรื่องความเชื่อถือส่วนบุคคล แต่หลักความเป็นจริงคนเราเกิดมามีส่วนประกอบหลักที่สำคัญ 2 ส่วน คือร่างกายและจิตใจหรือจิตวิญญาณ เมื่อตายไปร่างกายย่อมสลายไปตามกาลเวลา ในส่วนของจิตวิญญาณนั้นจะขึ้นอยู่กับคำสอนของแต่ละศาสนา บางศาสนาเชื่อว่าจิตวิญญาณก็จะสลายไปด้วย แต่บางศาสนาเชื่อว่ายังอยู่ รอการเกิดใหม่ และการเกิดใหม่ก็ย่อมจะมีร่างใหม่ อวัยวะใหม่อย่างแน่นอนคงไม่มีใครเกิดมาพร้อมกับอวัยวะเก่า ๆ ที่เคยใช้เมื่อชาติที่แล้ว และหากชาตินี้ได้ทำบุญไว้มาก ผลบุญที่ได้รับก็จะทำให้จิตวิญญาณของเราแผ่ส่งผลให้เกิดชาติหน้ามีอวัยวะที่สมบูรณ์แข็งแรง

กลัวการซื้อ - ขาย อวัยวะ

การปลูกถ่ายอวัยวะจะสำเร็จได้ก็ต้องมีอวัยวะเพื่อการปลูกถ่ายหากไม่มีอวัยวะหรืออวัยวะไม่เพียงพอ ก็จะอยู่ในภาวะการขาดแคลนอวัยวะซึ่งจะก่อให้เกิดปัญหาการซื้อขายอวัยวะและนำไปสู่อาชญากรรมได้ อันที่จริงแล้วปัญหาการซื้อขายอวัยวะนี้ ทุกคนสามารถช่วยได้โดยร่วมกันรณรงค์ให้มีการแสดงความจำนงบริจาคอวัยวะกันตั้งแต่ขณะที่มีชีวิตอยู่เพราะถ้ามีการบริจาค

อวัยวะเพียงพอแก่การปลูกถ่าย ปัญหาการซื้อขายก็จะไม่เกิดขึ้นอย่างแน่นอน นอกจากนี้ยังมี ข้อบังคับแพทยสภา ว่าด้วย การรักษาจริยธรรมแห่งวิชาชีพเวชกรรม เรื่องการประกอบวิชาชีพเวชกรรมเกี่ยวกับการปลูกถ่ายอวัยวะ และการปลูกถ่ายเซลล์ต้นกำเนิดเม็ดโลหิตจากผู้บริจาค พ.ศ.2566 การประกอบไม่ให้มีการจ่ายค่าตอบแทนแก่ผู้บริจาคเป็นค่าอวัยวะ และที่สำคัญการผ่าตัดปลูกถ่ายอวัยวะจากผู้เสียชีวิตต้องได้รับการจัดสรรผ่าน ศูนย์รับบริจาคอวัยวะ สภากาชาดไทย เท่านั้น

≡ กลัวการลำเอียงในการจัดสรรอวัยวะ ไม่เสมอภาค

โดยหลักการแล้วสภากาชาดไทยยึดถือในเรื่องความเสมอภาค เป็นธรรม เป็นหลักสำคัญ การจัดสรรอวัยวะของศูนย์รับบริจาคอวัยวะ สภากาชาดไทยก็เน้นในหลักนี้ด้วยเช่นกัน การจัดสรรอวัยวะนั้น ศูนย์รับบริจาคอวัยวะฯ ได้ยึดในหลักวิชาการใช้คอมพิวเตอร์ในการประมวลผล มีคณะกรรมการจากหลายหน่วยงานช่วยกำกับดูแล และตรวจสอบว่าอวัยวะที่ได้รับบริจาคมานั้นให้กับใครบ้าง โดยมีรายละเอียด เช่น จัดสรรตามกรุ๊ปเลือด ความเข้ากันได้ของเนื้อเยื่อ และระยะเวลาในการรออวัยวะ ดังนั้นผู้ป่วยจะได้รับความเสมอภาคเท่าเทียมกัน ไม่ขึ้นกับเศรษฐฐานะ การนับถือศาสนา เพศ เชื้อชาติ

≡ กลัวเป็นการسابแข่งตัวเอง

ตามหลักความเป็นจริงคงเป็นไปได้ยาก เพราะการแสดงความจำนงบริจาคอวัยวะเป็นความต้องการทำบุญอย่างหนึ่ง เมื่อเจ้าตัวเสียชีวิตไปแล้วอวัยวะที่สามารถใช้ได้ แพทย์จะนำไปช่วยเหลือชีวิตมนุษย์ด้วยกันซึ่งการแสดงความจำนงบริจาคอวัยวะ ถือเป็นการแสดงเจตจำนงที่จะช่วยเหลือชีวิตเพื่อนมนุษย์ภายหลังที่ตนเองไม่ได้ใช้อวัยวะแล้ว ดังนั้น จิตใจที่จะให้เป็นจิตที่บริสุทธิ์ ย่อมจะได้รับบุญกุศลหนุนให้ชีวิตมีความสุขและยืนยาวมากกว่า และตามสถิติที่ผ่านมา ผู้ที่แสดงความจำนงบริจาคอวัยวะไว้ตั้งแต่ยังมีชีวิตอยู่นั้น ได้เสียชีวิต

และบริจาคอวัยวะได้จริงน้อยกว่า ร้อยละ 0.01 ของผู้ที่เสียชีวิตด้วยภาวะสมองตายแล้วญาติลงนามบริจาคอวัยวะทั้งหมดกลัวไม่ตายจริงแล้วเอาอวัยวะไปเรื่องนี้เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อมั่นที่มีต่อแพทย์ เพราะว่าผู้ที่จะตัดสินใจว่าผู้ตายนั้นตายด้วยสาเหตุใดก็คือ แพทย์ผู้ทำการรักษาและในส่วนของบริจาคอวัยวะต้องมีแพทย์จำนวน 3 คน ลงนามรับรองการเสียชีวิตของคนไข้ ว่าได้เสียชีวิตแล้วด้วยภาวะสมองตาย ปัจจุบันไม่ได้บังคับไว้แต่ต้องไม่ประกอบด้วยแพทย์ผู้ทำการผ่าตัดปลูกถ่ายอวัยวะรายนั้น หรือแพทย์ที่ดูแลผู้ป่วยนี้ต้องการอวัยวะไปปลูกถ่าย และหากมีข้อสงสัยให้ปรึกษาแพทย์ผู้เชี่ยวชาญด้านระบบประสาท เมื่อแพทย์ทั้ง 3 ท่าน ลงนามว่าได้ตรวจว่าคนไข้สมองตายแล้ว 2 ครั้ง ห่างกันอย่างน้อย 6 ชั่วโมง นอกจากนี้ผู้อำนวยการโรงพยาบาลหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายเป็นลายลักษณ์อักษร ต้องเป็นผู้รับรองการตรวจวินิจฉัยสมองตาย และรับรองการตายด้วย ดังนั้นถ้าคนไข้ไม่ตายจริงก็คงจะเป็นไปได้ยากมากที่แพทย์ 4 ท่าน จะเอาหน้าว่าการงานมาเสี่ยง นอกจากนี้ยังมีคุณธรรมทางด้านจิตใจ ที่เรียกว่าจริยธรรมของแพทย์ ในการช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ด้วยกันอีกด้วย

กลัวศพไม่สวย

เมื่อแพทย์ได้ทำการผ่าตัดนำอวัยวะออกจากร่างของผู้บริจาคไปแล้วจะทำการเย็บตกแต่งร่างของผู้บริจาคให้เรียบร้อย และที่สำคัญอย่างยิ่ง คือ แพทย์จะกระทำต่อร่างของผู้บริจาคด้วยความเคารพ ในฐานะที่ได้กระทำความดีด้วยการบริจาคอวัยวะเพื่อช่วยชีวิตเพื่อนมนุษย์

ส่วนที่กลัวว่าบริจาคอวัยวะไปแล้วจะเอาไปทิ้งร่างกายไม่เหลือให้ญาติจัดงานฌาปนกิจศพ ซึ่งในความเป็นจริงการบริจาคอวัยวะนั้นแพทย์จะทำการผ่าตัดนำอวัยวะที่ใช้ประโยชน์ได้ และเท่าที่ได้รับอนุญาต ภายในเวลา 2-4 ชั่วโมงเท่านั้น แล้วคืนร่างให้ญาติหั่นที่พร้อมทั้งขอพระราชทานเพลิงศพเป็นกรณีพิเศษ ถ้าญาติต้องการและมอบไปประกาศเกียรติคุณจากสภาากาชาดไทยให้ด้วย

ข้อคิดเรื่องการบริจาคอวัยวะจาก ท่านญาณธัมโม เจ้าอาวาสวัดป่านานาชาติ สาขาวัดหนองป่าพง (หลวงพ่อชา) จังหวัดอุบลราชธานี

“การทำบุญด้วยการบริจาคอวัยวะเป็นการทำบุญอันยิ่งใหญ่”

คนส่วนมากเคยทำบุญด้วยวิธีต่าง ๆ มาแล้ว เช่น ทอดผ้าป่า ถวายสังฆทาน ซึ่งเป็นบุญทานที่มักทำกันอยู่เป็นประจำอยู่แล้ว แล้วแต่การมอบร่างกายหรืออวัยวะให้คนที่เขาป่วยนั้นเป็นทานที่ทำได้ยาก เพราะคนเรามักมีอุปทานว่าร่างกายเป็นของเราความจริงร่างกายเป็นของธรรมชาติ เมื่อตายแล้วก็ต้องเนาเปื่อยกลับสู่ธรรมชาติ แต่ไม่ได้กลับสู่ธรรมชาติอย่างเปล่าประโยชน์ แต่กลับเป็นประโยชน์สูงสุดแก่ผู้ป่วยหนักทั้งหลาย ทั้งผู้ที่เป้นไตวายเรื้อรัง กระเจกตามีปัญหาจนถึงตาบอด เป็นต้น

“การบริจาคอวัยวะแล้ว ชาติหน้าจะเกิดมาพิการจริงหรือ???”

หลวงพ่อดญาณธัมโม กรุณาตอบข้อข้องใจของเราว่า ถ้าบริจาคอวัยวะหลังจากเสียชีวิตไปแล้ว ร่างกายในชาติต่อไปจะยิ่งสมบูรณ์ เพราะเราได้เสียสละในสิ่งที่เสียสละได้ยาก ถือเป็นบุญอันยิ่งใหญ่ เช่น เกิดมาชาติหน้าจะมีดวงตาที่สวยงาม แจ่มใส ไม่มีต้อบอด ไม่ต้องใส่แว่นตา มีไต มีหัวใจที่แข็งแรง ด้วยอำนาจของทานบารมีในชาติก่อนเป็นต้น และถ้าญาติพี่น้องของผู้บริจาคอวัยวะหลังจากผู้บริจาคอวัยวะเสียชีวิตแล้ว ได้ช่วยนำอวัยวะไปบริจาคให้สมความประสงค์ จนถึงผู้ป่วยที่ต้องการรับบริจาคอวัยวะแล้วไซ้ ญาติผู้นั้นได้ถือว่าเป็นบุญร่วมด้วย

การบริจาคอวัยวะทำได้ 2 แบบคือ

1. แบบแจ้งความจำนงค์ไปที่ ศูนย์รับบริจาคอวัยวะ สภากาชาดไทย ที่อาคาร เทิดพระเกียรติสมเด็จพระญาณสังวรฯ ชั้น 5 ถนนพระราม 4 โดยกรอกแบบฟอร์มยื่น หรือไปด้วยตัวเอง ส่งไปรษณีย์ ผ่านการแสดงความจำนงค์ที่โรงพยาบาลของรัฐบาล ที่ว่าการอำเภอ สำนักงานเขตที่ให้บริการทำบัตรประชาชน สถานีกาชาด
ผ่าน website : <https://eyeorgandonate.redcross.or.th>
ผ่านแอปพลิเคชัน : บริจาคดวงตา-อวัยวะ หมอพร้อมหรือไลน์หมอพร้อม
2. ไม่เคยยื่นแบบฟอร์มบริจาคอวัยวะ แต่แจ้งให้ลูกหลาน คนรอบข้างทราบ เจตนากรณีไว้จะได้แจ้งให้พยาบาล หรือแพทย์ ให้แจ้งศูนย์รับบริจาคอวัยวะ ให้มารับอวัยวะอย่างรวดเร็ว หรือแจ้งด้วยตนเอง โดยโทรเบอร์ 0 2256 4045-6 และโทร. 1666

เมื่อดวงตา...กลับมามองเห็นได้อีกครั้ง

พ่อสามี แม่สามี มักจะเป็นบุคคลที่สาว ๆ ที่กำลังจะแต่งงานหลายคน มักจะกังวลใจว่าหลังแต่งงานจะพบอะไรบ้าง ถ้ามีพ่อสามีแม่สามีที่มีน้ำใจเอื้อ เอ็นดูเราอย่างจริงใจ ไม่มายุ่งมาก้าวก่ายเรามากเกินไปให้อิสระคู่ของเรา พอสมควรก็คงถือเป็นลาภอันประเสริฐ (ส่วนพ่อแม่สามีก็คงคิดเช่นกันว่า ถ้าได้ ลูกสะใภ้ดี น่ารัก เคารพรักท่าน และรู้จักรับผิดชอบ ก็คงเป็นลาภอันประเสริฐ ของท่านเช่นกัน

หมอเองเป็นคนโชคดีมากคนหนึ่ง ที่ได้ทั้งพ่อและแม่สามีที่ดีปีน ครอบครองการเสียชีวิตปีที่ 2 ของพ่อสามี คุณสมพงษ์ จิตต์มิตรภาพ เป็นเวลาร่วม 20 ปี ที่รู้จักท่านมา ท่านมีแต่ความรัก ความเมตตาที่ให้กับเรา ท่านเป็นคน อารมณ์เย็น ใจดีอย่างที่หาได้ยากยิ่งกว้างมเข็มในมหาสมุทร คำน้อย คำนิด ไม่ เคยพูดให้เสียใจ เราเสียอีกเวลาอารมณ์ไม่ดีบางครั้งหน้าบึ้งใส่ท่าน ท่านกลับยิ้ม ละไม ปลอบโยนท่านสมควรเรียกว่าเป็นพระในบ้านที่แท้จริงของเราและของ ลูกหลานคนอื่น ๆ ทุกคน

ปกติปาเป็นคนแข็งแรงไม่ค่อยเจ็บป่วยเวลาเรียกให้ตรวจสุขภาพท่าน มักจะบอกว่า หมอบอกว่าปาแข็งแรงเหมือนม้า ไม่ต้องตรวจมากหรอกทุกคนก็ คิดว่าท่านคงจะต้องอายุยืนมาก ๆ แต่อนิจจังไม่เที่ยงจริง ๆ เช้าวันหนึ่งท่านมี อาการปวดหัว อาเจียนอย่างแรงพอพาไปโรงพยาบาลจุฬาฯ ตรวจเอ็กซเรย์ คอมพิวเตอร์สมอง พบว่ามีความผิดปกติของหลอดเลือดในสมองและหลอดเลือด นั้นแตกมีเลือดออกในสมองต้องผ่าตัดด่วน หมอยังจำได้ว่าวันนั้นเป็นวันที่ มีงานเลี้ยงสนธิบาตของรัฐบาลที่ตึกสันติไมตรีทำเนียบรัฐบาล ซึ่งเป็นงานที่มีความสำคัญ และเป็นเกียรติสำหรับทุกท่านที่ได้รับเชิญไป เพราะโอกาสที่จะ ได้รับเชิญปีที่สองคงจะยากหรือไม่มีเลย แต่วันนั้นหมอเลือกที่จะไม่ไปงาน แต่ไป

เยี่ยมป้าที่โรงพยาบาล และส่งป้าเข้าห้องผ่าตัดแทนการไปร่วมงาน หมอได้มีโอกาสร่วมสวดมนต์กับป้าก่อนเข้าห้องผ่าตัด และกำชับให้ป้าอย่าลืมสวดมนต์ตลอดเวลาขณะที่หมอวิสัญญีกำลังจะดมยาให้ป้าหลับ หมอเป็นลูกศิษย์ของพระพุทธเจ้า เป็นลูกศิษย์ของหลวงพ่อบุญ เป็นลูกศิษย์คุณแม่มลิวรี กรินชัย ได้รับการสั่งสอนมาว่าจิตคนเราก่อนออกจากร่างหรือก่อนที่จะตาย ถ้านึกถึงสิ่งที่ดีๆ นึกถึงพระนึกถึงเจ้า คนผู้นั้นจะไปสวรรค์ก่อน

หลังจากนั้นใครทำกรรมเช่นไรมาตลอดชีวิต ค่อยคิดบัญชีกันอีกทีว่าชะตากรรมหลังตายจะเป็นอย่างไร หมอไม่ได้คิดว่าวันนั้นป้าจะเสียชีวิตแต่เพื่อความไม่ประมาท และทุกอย่างไม่เที่ยงและเป็นสิ่งดี คิดว่าถ้าถ้าเกิดเหตุอะไรก็ไม่ต้องมานั่งเสียใจว่าไม่ได้ทำ อีกอย่างสวดมนต์ก่อนดมยาสลบก็ทำให้คนไข้จิตใจสงบ และกลัwn้อยลง ป้าเข้ารับการผ่าสมองร่วม 10 ชั่วโมง หลังผ่าตัดอาการของป้าไม่ดีขึ้น สมองบวมมาก มานอนรักษาตัวต่อในห้องไอซียูโดยไม่ได้รู้สึกตัวขึ้นอีกเลย หลังผ่าตัดอยู่ในห้องไอซียูนานร่วม 5 วัน วันที่ป้าเสียชีวิต ถ้าป้าเป็นคนเลือก คิดว่าป้าเลือกเวลาที่ดีที่สุดคือตอน 2 ทุ่ม เป็นเวลาที่หมอ แม่ และลูกๆ ว่างไปเยี่ยมป้า เราได้ยืนอยู่รอบๆเตียงป้าดูชีพจร และคลื่นหัวใจของป้าค่อย ๆ เต้น ช้าลงๆ และขาดหายไปเหมือนใจของพวกเราที่แทบขาดใจตามป้าไปด้วย พระในบ้านของเราจากไปแล้ว พวกเรายังไม่ได้ตอบแทนบุญคุณของท่านอย่างเต็มที่เลยพวกเราแม้แต่ยุ่งกับธุระ และงานของตัวเองจนมีเวลาให้ป้าน้อยมาก น้อยกว่าที่ใจเราต้องการจะทำ

อย่างที่บอกว่าป้าเป็นคนใจดี ใจกว้าง มีเมตตาและทันสมัย ป้าได้บริจาคอวัยวะดวงตาให้สภากาชาดไทย และป้ายังได้บริจาคร่างกายให้นิสิตแพทย์ได้ร่ำเรียน เพื่อที่แพทย์จะได้จบออกมาเป็นแพทย์ที่ดีและเก่ง

ช่วงที่ป่าเสียชีวิตใหม่ ๆ พวกเราร้องทมน้อมรำลึกกันใหญ่ คมสติก้นไม่อยู่ สักพักหนึ่งหมอนึกขึ้นได้ว่าป่าบริจาคดวงตาและอวัยวะไว้หมอนึกว่านี่คงเป็นโอกาสสุดท้ายที่ป่าจะได้ทำทานอันยิ่งใหญ่ ที่เป็นมหากุศลยิ่งกว่าทานไหน ๆ ในโลกนี้ หมอจึงแจ้งพยาบาลให้ตามศูนย์ดวงตาสภากาชาดไทยให้มารับบริจาคดวงตาของป่า ยิ่งเราแจ้งเร็วเท่าไรก็จะเป็นประโยชน์แก่ผู้รับเท่านั้น เพราะอวัยวะยังสดใหม่โอกาสที่เมื่อเปลี่ยนถ่ายอวัยวะให้คนอื่นเขาแล้วจะได้ของคุณภาพดีไป เจ้าหน้าที่จากศูนย์ดวงตาสภากาชาดไทยมาอย่างรวดเร็วพร้อมกล่องใส่ดวงตา ที่จริงที่เขาใช้แค่กระจกตาเท่านั้น แต่ขณะที่เอาออกจากศพเขาจะเอาไปทั้งดวงตาก่อนแล้วตกแต่งให้ดูเป็นปกติเหมือนเดิม หมอขอยืนยันว่าใบหน้าของป่ายังดูดีเหมือนเดิม ดูไม่ออกเลยว่าเขาเอาดวงตาไปแล้ว สิ่งที่ป่าสูญเสียไปคือดวงตาที่ถือว่าไม่มีค่าสำหรับป่าแล้ว เพราะอีกไม่กี่วันข้างหน้าร่างกายป่าต้องเสื่อมสลายไป แต่สิ่งที่ป่าได้รับนี้สิ “มหากุศล” ที่คนมีเงินหมื่น ๆ ล้านก็ไม่สามารถทำบุญได้เท่าป่า ทานอันนี้จะเป็นผลบุญให้วิญญาณของป่าไปสู่สุคติ ไปสู่สวรรค์หรือไปสู่ภพชาติที่ดียิ่ง ๆ ขึ้น เพราะศูนย์ดวงตาสภากาชาดไทยได้ส่งข่าวให้กับหมอและญาติ ๆ ในอีก 3 วันต่อมาว่า ดวงตาคู่นั้นของป่าได้ช่วยให้คนที่ยังมีชีวิตอยู่ แต่อยู่ในโลกที่มีดมิดมองไม่เห็นได้กลับมองเห็นขึ้นมาอีกครั้งถึง 2 คน โดยโรงพยาบาลตำรวจได้นำกระจกตาของป่าไปเปลี่ยนทำให้คนไข้คนหนึ่งตากลับมามองเห็น และมีอีกคนที่โรงพยาบาลศิริราชได้รับกระจกตาของป่าไปเปลี่ยนเช่นกัน นึกภาพดูนะคะ จากโลกมืด กลับมามองเห็นจัดเป็นปาฏิหาริย์ชีวิตของผู้รับอย่างแท้จริง

พญ.กุลลาภ จิตต์มิตรภาพ

การบริจาคดวงตาหรืออวัยวะมีสองอย่าง คือ อย่างแรกผู้ตายบริจาคไว้ตั้งแต่ยังมีชีวิตอยู่ อย่างที่สองคือญาติบริจาคให้หลังการเสียชีวิตแล้วในกรณีที่ผู้ตายไม่ได้บริจาคอวัยวะหรือดวงตาไว้ และญาติเห็นสมควรจะบริจาคแทนผู้ตาย บุญนั้นก็จะได้กับผู้บริจาค ใครเป็นผู้บริจาคคนนั้นก็บุญ ถ้าญาติของผู้ตายต้องการให้บุญนั้นแก่ผู้ตายก็ต้องอุทิศกุศลไปให้เขาอีกทีหนึ่ง ในทางธรรมถือว่าถ้าบริจาคในขณะที่ตัวยังอยู่ก็เป็นบุญชั้นสูง และบุญนั้นเกิดขึ้นที่ที่ทำการบริจาคไว้ บางท่านมีความเชื่อว่า ถ้าบริจาคอวัยวะหรือบริจาคดวงตาไปแล้วเกิดชาติหน้าจะเป็นคนพิการขาดอวัยวะที่ตัวเองบริจาคไป หมอขอนำคำพูดของท่านพระคุณเจ้าพระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตโต) ที่ให้สัมภาษณ์ในหนังสือ “พระพุทธศาสนากับการบริจาคอวัยวะ” ไว้ว่า

การบริจาคอวัยวะและการปลูกถ่ายอวัยวะเป็นวิธีการรักษาที่ช่วยต่อชีวิตใหม่ให้ผู้ป่วยที่ทนทุกข์ทรมาน ที่หมดหวังจากการรักษาด้วยวิธีอื่น คนบางคนเกิดมาโชคร้าย อวัยวะล้มเหลว เช่น ไตวาย หัวใจผิดปกติอย่างรุนแรง ตับวาย คนเหล่านี้ทุกข์ทรมานยิ่งนัก ถ้าผู้มีจิตกุศลบริจาคอวัยวะให้ เขาเหล่านี้ก็มีโอกาสใช้ชีวิตที่ดีขึ้น สุขภาพดีขึ้น และมีความสุขขึ้น จิตที่เป็นบุญกุศลของผู้บริจาค จะทำให้ท่านเหล่านั้นเกิดชาติหน้ามีรูปร่างหน้าตาที่สวยงามสุขภาพแข็งแรงกว่าเดิม

การบริจาคดวงตาและอวัยวะจัดเป็น “ทานบารมี” ชั้นสูง พระพุทธศาสนาจัดแบ่งทานบารมีเป็น 3 ชั้น คือ

1. ทานบารมีระดับสามัญ คือ การบริจาคทรัพย์สินเงินทองของนอกกายถึงจะมากมายแค่ไหนก็จะอยู่ในระดับนี้
2. ทานอุปบารมี เป็นทานที่จวนจะสูงสุด ได้แก่ ความเสียสละทำความดีถึงขั้นสามารถบริจาคอวัยวะเพื่อช่วยเหลือผู้อื่นได้
3. ทานปรมัตถบารมี คือ ทานบารมีชั้นสูงสุด ได้แก่ การบริจาคชีวิตเพื่อช่วยเหลือ ผู้อื่น หรือเพื่อรักษาธรรม

ในกรณีที่ผู้มีจิตกุศลแจ้งความจำนงค์ไว้ว่าจะบริจาคอวัยวะหรือดวงตา เมื่อตั้งใจจะบริจาค หรือยื่นความจำนงค์ไว้แล้ว ก็เกิดบุญกุศลขึ้นทันทีและถ้าอวัยวะนั้นได้ใช้งานเป็นประโยชน์แก่ผู้อื่นจริง บุญ-ทาน

บารมีนั้นยังเป็นอนุเกณันต์ ลูกหลาน สามีภรรยา หรือบริวารรอบตัว จะเป็นผู้ช่วยให้ทานบารมีนี้สัมฤทธิ์ผล โดยเมื่อทันทีที่ผู้บริจาคเสียชีวิต ควรแจ้งศูนย์ดวงตา สภากาชาดไทย โทร. 0 2256 4039-40 (การจัดเก็บดวงตา ต้องดำเนินการภายในเวลาไม่เกิน 6 ชั่วโมง หลังผู้บริจาคเสียชีวิตในบ้านพักหรือโรงพยาบาล หรือไม่เกิน 12 ชั่วโมง หากนำร่างผู้บริจาคเก็บรักษาในช่องแช่เย็นของโรงพยาบาล) และแจ้งศูนย์รับบริจาคอวัยวะ สภากาชาดไทย โทร. 1666 หรือ 02256 4045-6 (การจัดเก็บอวัยวะ ผู้บริจาคต้องเป็นผู้เสียชีวิตจากภาวะสมองตายและเสียชีวิตในโรงพยาบาลเท่านั้น โดยมีแพทย์ 3 คน เป็นผู้วินิจฉัยและทำการตรวจ 2 ครั้ง มีระยะห่างกันไม่น้อยกว่า 6 ชั่วโมง) ทั้งนี้ ญาติสามารถแจ้งความประสงค์การบริจาคดวงตาและอวัยวะ กับทางโรงพยาบาลให้ช่วยดำเนินการเพื่อเป็นการทำบุญที่ยิ่งใหญ่ครั้งสุดท้ายให้แก่ผู้เสียชีวิตได้ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง องค์สภานายิกา สภากาชาดไทย ได้ทรงเล็งเห็นประโยชน์อันยิ่งใหญ่ที่จะเกิดขึ้นทั้งกับผู้บริจาคและผู้รับบริจาคทรงสนับสนุนส่งเสริมให้ประชาชน ได้ตระหนักถึงประโยชน์อยู่เสมอทุกครั้งที่ทรงมีโอกาสนึกถึงยังทรงพระราชทานคำขวัญไว้ ดังนี้

“ดวงตาเรานี้แสนมีค่า	เกินกว่าจะทิ้งไปให้สูญเปล่า
เราไม่อยู่ เราไม่ใช่ นัยน์ตาเรา	ให้คนเขาเก็บไว้ใช้ เราได้บุญ”

ถ้าใครอ่านบทความนี้แล้ว จะมีจิตกุศลอยากแจ้งความจำนงค์ที่จะบริจาคดวงตาก็
ติดต่อที่ 0 2256 4039-40 หรือเว็บไซต์ศูนย์ดวงตาสภากาชาดไทย
<https://eyebankthai.redcross.or.th> ถ้าจะบริจาคอวัยวะให้ โทร. 1666
หรือ 0 2256 4045-6 หรือเว็บไซต์ศูนย์รับบริจาคอวัยวะ สภากาชาดไทย
<https://organdonate.redcross.or.th> นอกจากนี้ยังสามารถแสดงความจำนงค์
ผ่านเว็บไซต์บริจาคดวงตา-อวัยวะ <https://eyeorgandonate.redcross.or.th>
ได้หลังจากเขียนบทความชุดนี้เสร็จ หมอก็หันหน้าไปบอกลูกชายว่า แม่บริจาค
ดวงตาและอวัยวะไว้แล้วนะลูก หนูอย่าลืมทำตามเจตจำนงค์ของแม่ให้บรรลุด้วย
นะจ๊ะ...แล้วคุณละคะคะ มีเจตจำนงค์อย่างไรอย่าลืมบอกลูกหลานไว้ล่ะคะ

พฤษภาภาสร

อิกกุญชรอันปลดปลง

โททนต์เส่งคง

สำคัญหมายในกายมี

นรชาติวางวาย

มลายสิ้นทั้งอินทรีย์

สถิตทั่วแต่ชั่วดี

ประดับไว้ในโลกา

อะไหล่.....มนุษย์

- คงจะดีไม่น้อยถ้าอวัยวะที่หมดสภาพของมนุษย์ถูกเปลี่ยนได้ดัง เช่น อะไหล่รถยนต์ คงไม่มีใครที่อยากอายุยืนอยู่เป็นร้อยปีหรือชั่วนิรันดร์หรอกนะคะ แต่ทุกคนคงอยากให้ช่วงชีวิตของคน ๆ หนึ่งเป็นชีวิตที่มีคุณภาพหรือมีอวัยวะที่สำคัญสำหรับการใช้ชีวิตปกติทำงานได้ดี เช่น มีดวงตาที่มองเห็นได้ชัดเจนเป็นปกติไม่มีตบอด
- มีไตที่สามารถขับถ่ายของเสียได้ดี (ถ้าไตเสียจะอ่อนเพลียมากและอาจถึงไตวายได้)
- มีหัวใจที่แข็งแรง ไม่ใช่หัวใจที่ป่วยอ่อนแอมาก แค่ว่าดื่มน้ำหรือทานข้าวหรือเดินเล่นในบ้านก็เหนื่อยแล้ว

วันดี ๆ หนึ่งวันในชีวิตของหมอ คือ วันที่ไปนั่งที่ห้องศูนย์ดวงตา สภากาชาดไทย เพื่อบริจาคเงินสนับสนุนในการปลูกถ่ายกระจกตาให้คนไข้ และได้มีโอกาสคุยกับ ผศ.พญ. ลลิตา ปรียกนก ผู้อำนวยการศูนย์ดวงตา สภากาชาดไทย เรื่องปัญหาของการปลูกถ่ายกระจกตา ปกติกระจกตาจะใสแจ๋ว กระจกตา เรียกว่า คอร์เนีย (Cornea) ทำให้แสงผ่านได้สะดวก แสงจากภาพต่าง ๆ เมื่อวิ่งเป็นเส้นตรงผ่านกระจกตาไปตกบนจอภาพ เมื่อถูกส่งต่อไปที่สมองก็จะแปลรหัสเป็นภาพต่าง ๆ ที่เราเห็นเป็นภาพใบหน้าคน หรือรถ หรือต้นไม้ คุณหมอลลิตาเล่าว่า ถ้ากระจกตาเสียไป ชุ่มมัว เช่น ขาวนาถูกใบข้าวบาดดวงตาทำให้ติดเชื้อรา และกระจกตาขุ่นขาวเสียถาวร หรือจากอุบัติเหตุทำให้กระจกตาเสียหรือแม้แต่กระจกตาเสื่อมเองตามธรรมชาติ ในประเทศไทยมีผู้ป่วยโรคกระจกตาพิการขึ้นทะเบียนรอรับการปลูกถ่ายกระจกตาที่ศูนย์ดวงตา สภากาชาดไทย จำนวน 12,417 ราย (ข้อมูลผู้ป่วยสะสม ณ วันที่ 31 กรกฎาคม 2568) แต่สามารถปลูกถ่าย

กระจกตาได้เพียงปีละประมาณ 2,000 ราย กระจกตาไม่เหมือนเลนส์ตาที่สามารถทำจากพลาสติกและสามารถนำมาใช้กับมนุษย์ได้ ฉะนั้นจึงสามารถซื้อมาเปลี่ยนได้ แต่ตัวของกระจกตาต้องได้จากมนุษย์ด้วยกันเท่านั้น และต้องได้จากผู้เสียชีวิตใหม่ ๆ ไม่เกิน 6 ชั่วโมงเท่านั้น เพราะถ้าเกินจากนั้นกระจกตาจะเสื่อมใช้งานไม่ได้ ประเทศอื่นไม่มีปัญหาเรื่องอะไหล่มนุษย์ เช่น ศรีลังกา ประชาชนมีความสมัครใจบริจาคดวงตา โดยมีความเชื่อจากศาสนาที่ว่า การบริจาคอวัยวะเป็นการให้ทานระดับสูง (ทานอุปบารมี) ฉะนั้นจึงมีอวัยวะเหลือเพื่อ ไม่ว่าจะเป็นกระจกตา หัวใจ ตับ ไต

ส่วนในอเมริกาเองก็มีผู้ยื่นความจำนงค์ที่จะบริจาคดวงตาและอวัยวะมากมายและผู้บริจาคเองจะพบกัตบริจาคไว้ที่กระเป๋ารถหรือบางคนมีสร้อยข้อมือบอกไว้เลยว่าได้ทำการบริจาคแล้ว ฉะนั้นคิวจะไม่ค่อยยาว นอกจากนี้ยังมีกฎหมายที่เอื้อต่อการจัดหาดวงตา โดยเมื่อมีผู้เสียชีวิตที่โรงพยาบาล บุคลากรทางการแพทย์จะต้องเข้าไปเจรจาขอดวงตาจากญาติของผู้เสียชีวิต ทำให้ได้รับกระจกตาบริจาคที่จะนำไปใช้ปลูกถ่ายเป็นจำนวนมาก ต่างกับประเทศไทยที่มีความเชื่อเก่า ๆ หลากอย่างเป็นอุปสรรคต่อการบริจาคดวงตา เช่น กลัวว่าถ้าบริจาคดวงตาไปแล้วพอเกิดมาชาติหน้าจะไม่มีดวงตาบ้างละ ทำให้ยอดผู้แสดงความจำนงค์บริจาคดวงตา ในปี 2567 มีจำนวน 114,931 คน ขณะนี้ยังมียอดผู้รอคอยกระจกตาอยู่ จำนวน 12,604 ราย (สิงหาคม 2568) แต่สามารถปลูกถ่ายกระจกตาได้เพียงปีละประมาณ 2,000 ราย เท่ากับว่าถ้าบังเอิญเราโชคดีรายขึ้นมามีปัญหาเรื่องกระจกตากับเขาบ้าง คงต้องรออีก 2-3 ปี จึงจะมีโอกาส “ตาใส” กลับมามองเห็นเป็นปกติกับเขาบ้าง อย่างกระนั้นเลยนะคะ เรามาช่วยกันรณรงค์เรื่องการบริจาคดวงตาให้สภากาชาดไทย เพื่อเอาไปช่วยผู้ป่วยโรคร้ายเหล่านั้นดีกว่า หมอเคยมีประสบการณ์การบริจาคดวงตามาเขียนเล่าสู่กันฟัง เชิญติดตามใน “ทานบารมี”

การรักษาโรคมะเร็งเม็ดเลือดขาวและโรคเลือดด้วย “สเต็มเซลล์”

การปลูกถ่ายเซลล์ต้นกำเนิดเม็ดเลือดหรือสเต็มเซลล์ (stem cell) จากอาสาสมัครที่ไม่ใช่ญาติ เป็นสิ่งที่กระทำกันมานานในประเทศตะวันตก การรักษาดังกล่าวเริ่มต้นครั้งแรกที่ประเทศอังกฤษในปี ค.ศ. 1973 ในผู้ป่วยโรคไขกระดูกฝ่อ และสหราชอาณาจักรก็เป็นประเทศแรกเช่นกันที่มีการรณรงค์การบริจาค “สเต็มเซลล์” จากอาสาสมัครที่ใช่ญาติของผู้ป่วย ซึ่งเกิดจากความพยายามมูมานะของ นาง Shirley Nolan ผู้สูญเสียบุตรคือเด็กชาย Anthony Nolan ซึ่งป่วยด้วยความผิดปกติแต่กำเนิดที่ร้ายแรง (Wiskott-Aldrich syndrome) เนื่องจากไม่สามารถหาผู้บริจาคสเต็มเซลล์ที่มีเนื้อเยื่อตรงกันได้

“สเต็มเซลล์” คืออะไร ทำไมจึงนำมาใช้รักษาผู้ป่วยด้วยโรคร้ายแรงบางชนิดได้ “สเต็มเซลล์” คือ เซลล์เม็ดเลือดต้นกำเนิดที่มีคุณสมบัติเติบโตไปเป็นเซลล์ลูกหลาน อันได้แก่ เม็ดเลือดแดง เม็ดเลือดขาว และเกล็ดเลือด ซึ่งจำเป็นต่อการดำรงชีวิต นอกจากจะเจริญเติบโตเป็นเม็ดเลือดตัวแก่หลายชนิด “สเต็มเซลล์” ยังสามารถให้กำเนิดตัวเองได้ตลอดเวลาไม่มีวันหมด มนุษย์จึงสามารถบริจาค “สเต็มเซลล์” จากบุคคลหนึ่งไปยังอีกบุคคลหนึ่ง โดยผู้บริจาคไม่ได้สูญเสียอวัยวะใดคล้ายกับการบริจาคเส้นผมฉันใดฉันนั้น

โรคที่มีความสำคัญที่สุดที่ผู้ป่วยควรได้รับการรักษาด้วยการปลูกถ่ายสเต็มเซลล์ได้แก่ผู้ป่วยโรคมะเร็งเม็ดเลือดขาวชนิดเฉียบพลัน (acute leukemia) ที่ไม่ตอบสนองต่อยาเคมีบำบัด (มีโรคกลับมาเป็นใหม่หลังโรคสงบไปแล้วหรือไม่ตอบสนองต่อยาเคมีบำบัดตั้งแต่แรก) รวมทั้งผู้ป่วยที่มีความเสี่ยงสูงที่จะเสียชีวิตจากโรค (high risk patients) เนื่องจากยังไม่มีการรักษาอื่นที่จะทำให้ผู้ป่วย

เหล่านี้หายขาดจากโรคได้ นอกจากการปลูกถ่ายสเต็มเซลล์ ซึ่งจะทำให้ราวร้อยละ 40-50 ของผู้ป่วยหายขาดจากโรคและกลับมาดำรงชีวิตปกติ

ด้วยหลักฐานทางการแพทย์ ทำให้ทราบว่าสเต็มเซลล์มีอยู่มากที่สุดในไขกระดูกซึ่งเป็นเนื้อเยื่อเหลวๆ อยู่ภายใต้กระดูกทุกแห่งของร่างกาย แต่จะมีมากที่สุดบริเวณกระดูกเชิงกราน โดยเฉพาะบริเวณสะโพก 2 ข้าง วิธีการบริจาคสเต็มเซลล์จากไขกระดูก เป็นวิธีที่ทำมาก่อนและกระทำกันมานานแล้ว ผู้บริจาคต้องอยู่โรงพยาบาล 2-3 วัน ผู้บริจาคได้รับการดมยาสลบในห้องผ่าตัด โดยแพทย์จะดูดไขกระดูกจากบริเวณสะโพกจนได้ปริมาณที่ต้องการซึ่งใช้เวลาประมาณ 2-3 ชั่วโมง โดยไขกระดูกที่ได้จะนำไปให้ผู้ป่วยทันที อาการข้างเคียงสำคัญที่พบในผู้บริจาคได้แก่ ปวดแผลซึ่งไม่รุนแรง บรรเทาได้ด้วยยาแก้ปวด วันรุ่งขึ้นผู้บริจาคส่วนใหญ่สามารถเดินได้ ออกจากโรงพยาบาลและอีกประมาณ 3-5 วัน ก็สามารถไปใช้ชีวิตได้ตามปกติ

วิธีการบริจาคสเต็มเซลล์อีกวิธีคือ การบริจาคจากเลือด ซึ่งง่ายและสะดวกกว่าไขกระดูกจึงเป็นที่นิยมมากกว่า ผู้บริจาคไม่ต้องนอนโรงพยาบาล แต่ต้องได้รับการฉีดยากระตุ้นเม็ดเลือดขาวเข้าใต้ผิวหนัง ซึ่งมีคุณสมบัติเร่งให้สเต็มเซลล์ออกมาในเลือดในปริมาณมากๆ หลังจากฉีดยา 3 วัน ผู้บริจาคต้องไปที่ธนาคารเลือดที่มีเครื่องเก็บสเต็มเซลล์ (automated blood cell separator) ระหว่างเก็บเซลล์จะมีสายน้ำเกลือเชื่อมโยงระหว่างเส้นเลือดซึ่งมักเป็นที่แขนตรงข้อพับ เลือดและพลาสมาของผู้บริจาคจะไหลวนเวียนในเครื่องประมาณ 3 ชั่วโมง เครื่องจะเลือกเก็บเฉพาะส่วนที่เป็นสเต็มเซลล์ พลาสมาและเลือดส่วนอื่นๆ จะไหลคืนกลับไปสู่ร่างกายผู้ป่วย ระยะเวลาในการเก็บประมาณ 1-3 วัน อาการข้างเคียงที่พบจากการเก็บโดยวิธีนี้ ได้แก่ อาการปวดกระดูกจากยาที่ฉีดกระตุ้นเม็ดเลือดขาวซึ่งไม่รุนแรง

เงื่อนไขสำคัญของขบวนการรักษาด้วยการปลูกถ่ายสเต็มเซลล์ คือผู้บริจาคและผู้ป่วยต้องมี human leucocyte antigens (HLA) ที่ตรงกัน HLA เป็นโปรตีนบนผิวเซลล์ซึ่งทำหน้าที่กำหนดควบคุมการยอมรับหรือปฏิเสธเซลล์แปลกปลอมที่เข้าไปในร่างกายของคนๆหนึ่ง ซึ่งถ้า HLA ตรงกัน ร่างกายก็จะยอมรับเซลล์นั้น แต่ถ้าไม่ตรงกัน ร่างกายก็จะสร้างภูมิคุ้มกันมาทำลายเซลล์นั้นๆ ธรรมชาติสร้างให้พี่น้องท้องเดียวกันมีโอกาสที่จะมีระบบ HLA ตรงกันเพียง 25% อีก 75% ของผู้ป่วยจึงไม่สามารถมีพี่น้องที่มี HLA ตรงกันเป็นผู้บริจาคสเต็มเซลล์ได้ ผู้ป่วยเหล่านี้จึงต้องอาศัยสเต็มเซลล์จากผู้บริจาคที่ไม่ใช่สายเลือด ซึ่งโอกาสจะพบมีเพียง 1:5000 ราย

ศูนย์บริการโลหิตแห่งชาติ สภากาชาดไทย ได้รณรงค์ให้มีธนาคารสเต็มเซลล์จากผู้บริจาคที่ไม่ใช่ญาติตั้งแต่ปี 2545 จนถึงปัจจุบันมีอาสาสมัครผู้บริจาคสเต็มเซลล์ที่ลงทะเบียนแล้ว 3-4 แสนคน แต่ก็ยังคงไม่เพียงพอต่อความต้องการของผู้ป่วย ในปัจจุบัน ราว 50% ของผู้ป่วยที่มีข้อบ่งชี้ที่จะเข้ารับการรักษาด้วยการปลูกถ่าย stem cell แต่หาผู้บริจาคที่มี HLA ตรงกันไม่ได้

นอกจากปัญหาการขาดแคลนผู้บริจาค อีกปัจจัยหนึ่งที่ทำให้ผู้ป่วยไทยไม่สามารถเข้าถึงการรักษาได้แก่ ปัญหาเรื่องเศรษฐกิจฐานะ เนื่องจากค่ารักษาพยาบาลสำหรับการปลูกถ่ายสเต็มเซลล์ จากผู้บริจาคที่ไม่ใช่ญาติแต่ละรายเฉลี่ยที่ 1 ล้านบาท และเพียงผู้ป่วยสิทธิข้าราชการเท่านั้นที่สามารถเบิกจ่ายค่ารักษาพยาบาลได้ ส่วนผู้ป่วยสิทธิบัตรทอง 30 บาท และผู้ป่วยสิทธิประกันสังคมซึ่งเป็นผู้ป่วยมะเร็งเม็ดเลือดขาวชนิดเฉียบพลันส่วนใหญ่ของประเทศที่จำเป็นต้องรักษาด้วยการปลูกถ่ายสเต็มเซลล์ ทั้งประเทศรวมกันทั้ง 2 สิทธิมีงบประมาณรองรับการเบิกจ่ายเพียง 30 รายต่อปี จึงเป็นที่น่าเสียดายที่เราต้องสูญเสียผู้ป่วยส่วนใหญ่ไปด้วยปัญหาดังกล่าว โดยเฉพาะผู้ป่วยที่อายุน้อยและยังอยู่ในวัยที่ทำประโยชน์ให้กับสังคม

จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ที่จะช่วยกันรณรงค์ให้ผู้มีจิตศรัทธาสมัครเป็นผู้บริจาคสเต็มเซลล์ที่ไม่ใช่ญาติ มากยิ่งขึ้น รวมทั้งภาครัฐที่จะเห็นความสำคัญของปัญหาการเข้าถึงการรักษา และพิจารณางบประมาณการรักษาที่เหมาะสมที่จะครอบคลุมผู้ป่วยที่จะเข้ารับ การรักษาด้วยการปลูกถ่ายสเต็มเซลล์ให้ได้มากขึ้นดังเช่นประเทศที่พัฒนาแล้วทั้งหลาย

ศาสตราจารย์ นายแพทย์ ธาณินทร์ อินทรกำธรชัย
สาขาวิชาโลหิตวิทยา ภาควิชาอายุรศาสตร์
คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ขณะนี้ทางศูนย์บริการโลหิตแห่งชาติสภากาชาดไทยแจ้งว่ามี อาสาสมัครผู้บริจาคสเต็มเซลล์ที่ลงทะเบียนแล้ว 3-4 แสนราย แต่ยังไม่เพียงพอ เพราะเมื่อผู้ป่วย ต้องได้รับการรักษาด้วยการปลูกถ่ายสเต็มเซลล์ พบว่าถึง 50% ของผู้ป่วยไม่สามารถหาผู้บริจาคที่มี HLA ตรงกันได้ ฉะนั้น ธนาคารสเต็มเซลล์ ควรมีอย่างน้อย 600,000 ถึง 800,000 คน เพื่อจะได้เพิ่มยอดโอกาสที่คนป่วย กับคนบริจาคจะได้มี HLA ที่ตรงกัน

สำหรับผู้สนใจผู้ที่มีความประสงค์บริจาคสเต็มเซลล์ มีอายุระหว่าง 18-50 ปี โดยศึกษาข้อมูลได้จากเว็บไซต์ศูนย์บริการโลหิตแห่งชาติ <https://thaibloodcentre.redcross.or.th> ซึ่งในเว็บไซต์ จะมีข้อมูลคุณสมบัติ ผู้บริจาคโลหิต สถานที่บริจาคโลหิต และความรู้อื่นๆเกี่ยวกับการบริจาคโลหิต ด้วยสำหรับท่านผู้มีจิตกุศล ต้องการสนับสนุนเป็นเงินบริจาคเพื่อช่วยเหลือ ผู้ป่วยที่ต้องปลูกถ่ายสเต็มเซลล์ในส่วนที่ไม่สามารถเบิกจากระบบประกัน สุขภาพได้ ท่านสามารถเลือกสนับสนุนได้ผ่านทางเว็บไซต์ของสำนักงานจัดหา รายได้สภากาชาดไทย “โครงการ - ช่วยเหลือผู้ป่วยปลูกถ่าย Stem Cells” <https://www.donationhub.or.th/project/57/detail>

เราอยู่ด้วยความหวัง

"ทุกวันนี้พ่อและแม่ยังมีความหวังที่ดวงใจของพ่อแม่ จะมีสิทธิ์หายขาดได้ถ้าลูกแคทริน ได้รับการปลูกถ่ายเซลล์ต้นกำเนิดเม็ดเลือดแต่...การจะหา Stem Cell ต้องรอรับความเมตตาจากผู้ที่มีใจอยากให้แบ่ง Stem Cell ของตน ให้แต่ "แคทริน" จะเจอผู้ที่มีใจเมตตาอย่างนี้ก็คือ 1 ใน 100,000 คน ตลอดเวลา พ่อและแม่ก็หวังแค่เพียงว่า ถ้าเพิ่มจำนวนรายชื่อของผู้สมัครบริจาค Stem Cell ได้ถึงแสนชื่อลูก "แคทริน" สุดที่รักของพ่อและแม่คงจะมีหวัง จะได้ไม่ต้องทรมาน และมีชีวิตต่อไป"

คุณพ่อเฮนรีและคุณแม่พรหมธิดา

ลูกสาว แคทริน มุลญา (น้องดินติน)

อายุ 2 ปี 4 เดือน ป่วยด้วยโรคมะเร็งเม็ดเลือดขาว

"ความหวังของพ่อและแม่ฝากไว้กับพี่ชายคนเดียวของลูก พ่อกับแม่แทบซอกอีกครึ่ง เมื่อคุณหมอบอกว่าผลออกมาแล้วเข้ากันไม่ได้แต่พ่อกับแม่ก็ไม่มีเวลามากพอที่จะนั่งร้องไห้เสียใจต่อไปแล้ว พ่อและแม่ต้องคิดหาวิธีต่อไป "สภากาชาดไทย" คือ ความหวังของพ่อและแม่อีกครั้งแต่แล้วก็ต้องผิดหวังซ้ำแล้วซ้ำอีก เมื่อทราบว่าข้อมูลผู้บริจาค Stem Cell เพียง 2,000 กว่าคน และลูกของแม่ก็ไม่ตรงกับ 2,000 กว่าคนผู้กล้าเหล่านั้นเลย"

ลูกรักของแม่...ลูกรักของพ่อ...เจ้าจะรอได้ไหม...รอคนไทยผู้ใจดี.....รอคนไทยผู้ใจบุญ รอคนไทยผู้มีน้ำใจ....รอคนที่ขอช่วยเหลือ...แบ่งปันให้ชีวิตแก่ลูก

คุณพ่ออดิศักดิ์ และคุณแม่ชลฤดี ทูลสูงเนิน

ด.ญ.อริชามาส ทูลสูงเนิน (น้องตีตาร์)

อายุ 1 ปี 6 เดือน ป่วยด้วยโรคมะเร็งเม็ดเลือดขาว

ปล. ผู้ป่วยทั้งสองท่าน เป็นเหตุการณ์จริงที่เกิดขึ้น เมื่อ 10 ปีก่อน สถิติต่าง ๆ จึงแตกต่างจากปัจจุบัน

ปัญหาอีกอย่างก็คือ ค่ารักษาสำหรับคนไข้ปลูกถ่ายไขกระดูกประมาณรายละหนึ่งล้านบาทซึ่งไม่เพียงพอ สำหรับผู้ป่วยทุกคนฉะนั้นจึงขออรรถรงค์บริจาคในการช่วย รักษา ปลูกถ่ายไขกระดูกให้คนไข้

โดยท่านที่มีจิตศรัทธาสามารถร่วมบริจาคโดยโอนเงินเข้าโครงการ “สมทบทุนช่วยผู้ป่วยปลูกถ่าย Stem Cell” เพื่อให้ผู้ป่วยที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ได้มีโอกาสในการเข้าถึงการรักษาด้วยวิธีการปลูกถ่ายสเต็มเซลล์และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

ร่วมบริจาคได้ที่เว็บไซต์รับบริจาคเงิน สภากาชาดไทย โดยสำนักงาน จัดหารายได้ <https://www.donationhub.or.th/project/57/detail>
โทร. 02-255-9911, 02-256-4289

รายนามผู้ร่วมพิมพ์หนังสือ

1. พญ.กุหลาบ จิตต์มิตรภาพ และครอบครัว	40,000 บาท
2. พญ.สุดารัตน์ อรรถฐาสกุล	5,000 บาท
3. น.ส.สิริรัตน์ สุรมิตร	5,000 บาท

และขอขอบคุณผู้มีส่วนร่วมจัดทำหนังสือ

พญ.สุดารัตน์ อรรถฐาสกุล

ดร.สุภาพร วิวัฒนากุล

นางทิพวรรณ ชัยมงคล

Instagram @alice thcha

บริจาคอวัยวะ (ตับ, ไต, หัวใจ, ปอด) ศูนย์บริจาคอวัยวะ
สภากาชาดไทย โทร. 1666 และ 0 2256 4045-6

บริจาคดวงตา ศูนย์ดวงตาสภากาชาดไทย โทร. 0 2256 4039-40

สนับสนุนเงินบริจาค เพื่อช่วยเหลือผู้ป่วยที่ต้องปลูกถ่ายสเต็มเซลล์
ในส่วนที่ไม่สามารถเบิกจากระบบประกันสุขภาพได้ ผ่านเว็บไซต์ของ
สำนักงานจัดหารายได้ สภากาชาดไทย

“โครงการ ช่วยเหลือผู้ป่วยปลูกถ่าย Stem Cells”

<https://www.donationhub.or.th/project/57/detail>

โทร. 02-255-9911, 02-256-4289

บริจาคดวงตา อวัยวะ

<https://eyeorgandonate.redcross.or.th>

The Miracle of Giving